MINISTERIET
SLOTS- OG KULTURSTYRELSEN

26. oktober 2018

Radio- og tv-nævnet

H.C. Andersens Boulevard 2
1553 København V

Telefon 33 95 42 00

Marie Frank-Nielsen
Fuldmægtig, cand.jur.

mfn@slks.dk
www.slks.dk

Radio24syv
Vester Farimagsgade 41, 2.,
1606 København V

Sendt pr. mail til Radio24syv

Afgørelse vedrørende klage over skjult reklame for Løkkefonden i programmet 24Syv Morgen sendt på Radio24syv

Sammendrag

Radio og tv-nævnet har den 23. maj 2018 modtaget en klage over skjult reklame for "Løkkefonden" i programmet "24Syv Morgen" sendt på Radio24syv den 23. maj 2018.

Radio- og tv-nævnet har nu taget stilling i sagen og truffet afgørelse om, at udsendelsen "24Syv Morgen" sendt på Radio24syv den 23. maj 2018 ikke indeholder skjult reklame for "Løkkefonden" i strid med radio- og fjernsynslovgivningen.

Klagen

Klagen vedrører et indslag i programmet "24Syv Morgen" sendt på Radio24syv om "Løkkefonden".

Klager mener, at der er tale om skjult reklame for "Løkkefonden" fordi indslaget, ifølge klager, er udtryk for en usaglig og ukritisk tilgang. Klager synes, at der er tale om mikrofonholderi og propaganda.

Det er klagers opfattelse, at begge værter usagligt og ukritisk roser "Løkkefonden", mens de håner andre politiske standpunkter og tilsidesætter årtiers erfaring og rigtige studier.

Klager påpeger derudover at værterne, efter hans vurdering, giver deres fordomme frit løb imod de saglige og faglærte der kritiserer "Løkkefonden".

Beskrivelse af programmet og indslaget
Programmet "24Syv Morgen" er et aktualitetsprogram, der sendes alle hverdage fra kl. 6.05 til 9.00 på Radio24syv. I programmet fortælles historier fra ind- og udland, og der foretages interviews og laves reportager i forbindelse med dækningen af de forskellige historier.

Det påklagede indslag indledes med, at den ene vært fortæller, hvad "Løkkefonden" er og at "Løkkefonden" de seneste måneder er blevet kritiseret for at oversælge sine resultater. Herefter fortælles der om en skole i Tarm, som har haft positive erfaringer med "Løkkefonden" og man hører blandt andet en lærer fortælle, at hun synes det er ærgerligt, at der er kritik af fonden.

Tilbage hos værterne refereres eksperters kritik af fondens arbejde, som man vil komme nærmere ind på senere, hvorefter der igen skiftes til den positive case fra Tarm, hvor to elever fortæller, hvordan "Løkkefondens" turboforløb har hjulpet deres indlæring.

Værterne læser herefter op af et indspark fra en lytter, som kritiserer fonden og særligt statsministerens rolle deri. Indslaget afbrydes af nyhederne, hvorefter indslaget genoptages. Værterne læser op af en sms modtaget fra en lytter, der ligeledes forholder sig kritisk til "Løkkefonden" og mener at statsministeren burde hjælpe folkeskolen i stedet.

Herefter vendes der tilbage til skolen i Tarm, hvor en matematiklærer roser fondens arbejde, hvorefter journalisten spørger, hvordan læreren kan vide, at det er fondens metoder, og ikke bare den øgede individuelle opmærksomhed, der virker. Hertil svarer læreren, at det har hun heller ikke noget bevis for, men at de ønsker at anvende de rammer, som fonden har sat op, selvom der også kan være andre effektive måder. Den positive holdning bakkes endvidere op af skolelederen, som ligeledes mener, at de har gjort en god investering, hvilket hun illustrerer ved at vise før og efter grafer til intervieweren. Intervieweren spørger igen ind til, om det er "Løkkefondens" metoder der virker, eller om det blot er den øgede opmærksomhed der virker. Hertil bemærker skolelederen, at det ikke nødvendigvis er fondens arbejde, men derimod turboforløbet, som hun mener virker.

Indslaget afrundes med et længere interview af en lektor, som blandt andet sammenligner effekten af turboforløb med at tisse i bukserne, og understreger, at han ikke er kritisk fordi det er en privat fond, men at han tværtimod mener, at deres arbejde er med til at udvikle nye metoder. Lektoren efterlyser imidlertid evidens, og mener ikke, at der er en langsigtet effekt af fondens arbejde, og mener man i stedet skal sætte ind løbende for at forbedre elevernes kunnen.

Høringssvar
Radio24syv oplyser i sit høringssvar af 30. maj 2018, at de ikke mener, at der er tale om skjult reklame for "Løkkefonden".

Radio24syv oplyser, at der er tale om et journalistisk indslag bragt i radioens morgenflade den 23. maj 2018. Der er tale om et indslag i to dele, der begge handler om, at en kommunal skole i Tarm har købt et forløb af "Løkkefonden", der tilbyder intensive kurser til unge med læringsmæssige udfordringer.

Der indledes med et oplæg om "Løkkefondens" arbejde, hvor også kritikken af fondens metoder og forløb refereres af værterne, og hvor professor Peter Allerslev fra Danmarks Institut for Pædagogik og Uddannelse citeres for kritik af forløb der betegnes som et "Quick Fix" uden dokumenteret langtidseffekt på eleverne.

Det første indslag er sendt mellem kl. 7 og 8. I indslaget interviewes to skoleelever fra 9. klasse om deres erfaringer med læringsforløbet. I interviewet forklarer pigerne, hvordan de efter eget udsagn er blevet bedre i skolen.

I timen mellem 8-9 blev der sendt et længere interview med en skolelærer fra Tarm, der er positiv overfor forløbet og derefter et interview med lektor ved Danmarks Institut for Pædagogik og Uddannelse, Christian Kjeldsen, som er stærkt kritisk overfor Løkkefondens forløb.

Radio24syv påpeger, at den fremsendte klage er yderst kortfattet og holdt i generelle vendinger med ord som usaglig, ukritisk og mikrofonholderi samt propaganda og skjult reklame. Radio24syv mener derfor, at det på det foreliggende grundlag er ganske svært at svare detaljeret på klagen, idet den synes at være en generel kritik af, at Radio24syv bringer et indslag om en skole, der efter eget udsagn har haft positive erfaringer med "Løkkefonden".

I forhold til klagers påstand om, at behandlingen af erfaringerne fra "Løkkefonden" skulle være ukritisk kan dog klart tilbagevises, bemærker Radio24syv, at den samlede dækning indeholder et tydeligt referat af kritikken af fonden og der bringes ligeledes et interview med en ekspert, som kritiserer "Løkkefondens" tilbud til skoler.

Samlet set er det Radio24syv's vurdering, at "24Syv Morgen" sendt den 23. maj 2018 på Radio24syv ikke indeholder skjult reklame for "Løkkefonden" i strid med reklamebekendtgørelsen § 2, stk. 1 og § 72 i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed.

Radio- og tv-nævnets vurdering
Radio- og tv-nævnet har i henhold til § 44, nr. 1, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 444 af 8. maj 2018, på sit møde den 25. oktober 2018 behandlet sagen og skal udtale:

Det følger af § 2, stk. 1, i reklamebekendtgørelsen og § 72 i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, at reklamer klart skal kunne identificeres som sådanne, således at de i indhold og præsentation adskiller sig fra ordinære programmer. Reklamer, der udsendes i strid med reglerne, udgør skjult reklame.

Skjult reklame defineres i artikel 1, litra j) i direktiv 2010/13/EU om audiovisuelle medietjenester (AVMS-Direktivet) som følgende:

"præsentation i ord eller billeder af varer eller tjenesteydelser, en vareproducents eller tjenesteyders navn, varemærke eller virksomhed i programmer, når præsentationen fra medietjenesteudbyderens side er ment som reklame og vil kunne vildlede offentligheden med hensyn til sin art. En sådan præsentation anses navnlig for at være tilsigtet, når den foretages mod betaling eller anden modydelse".

Definitionen indeholder tre betingelser, der alle skal være opfyldt, førend der er tale om skjult reklame.

Fremhævelsen skal:

- Være tilsigtet fra medietjenesteudbyderens side
- Være ment som en reklame
- Kunne vildlede offentligheden med hensyn til sin art

Da det i praksis kan være vanskeligt at afgøre, om en fremhævelse fra medietjenesteudbyderens side har været tilsigtet og ment som en reklame, har Kommissionen i sin fortolkningsmeddelelse[1] bestemt, at det er berettiget at anvende kriteriet *"uberettiget fremhævelse".*

En uberettiget fremhævelse kan bl.a. ligge i, at et varemærke, en tjenesteydelse mv. optræder gentagne gange eller fremhæves på en særlig måde i et program. I den forbindelse skal der tages hensyn til programmets redaktionelle indhold. Hvis en vare f.eks. fremhæves uden berettigelse i forhold til det redaktionelle indhold, eller fremhævelsen skyldes, at kommercielle hensyn har påvirket det redaktionelle indhold eller indebærer en risiko for, at seerne vildledes, kan dette indikere, at der foreligger skjult reklame.

[1] 2004/C 102/02 om visse aspekter ved bestemmelserne i direktivet om "Fjernsyn uden grænser, Direktiv 89/552/EØF, som senere ændret ved direktiv 2010/13/EU om audiovisuelle medietjenester.

Spørgsmålet er derfor først og fremmest, om indslaget i "24Syv Morgen" indeholder en *fremhævelse* af "Løkkefonden".

Radio- og tv-nævnet finder, at programmet indeholder en fremhævelse af "Løkkefonden", idet fonden har en central rolle i indslaget.

Det skal derfor vurderes, om denne fremhævelse kan karakteriseres som en *"uberettiget fremhævelse"*, som går ud over, hvad der kan anses som redaktionelt berettiget.

Radio- og tv-nævnet finder, at indslaget er balanceret journalistisk og både indeholder eksempelvis kritiske spørgsmål og succeshistorier. Det er derfor nævnets vurdering, at den fremhævelse, som der sker af "Løkkefonden" er redaktionelt berettiget.

Nævnet har i den forbindelse lagt vægt på, at Radio24syv har kunnet begrunde de redaktionelle valg, som de har truffet i forbindelse med indslaget og at Radio24syv i vinklingen af indslaget også lader kritikere komme til orde.

Efter en samlet vurdering er det Radio- og tv-nævnets vurdering, at der i nærværende udsendelse *ikke* er tale om en uberettiget fremhævelse af "Løkkefonden".

På baggrund heraf har Radio- og tv-nævnet truffet følgende

AFGØRELSE

Udsendelsen "24Syv Morgen" sendt på Radio24syv den 23. maj 2018 indeholder ikke skjult reklame for "Løkkefonden" i strid med § 2, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 801 af 21. juni 2013 om reklamer og sponsorering m.v. af programmer i radio, fjernsyn og on demand-audiovisuelle medietjenester samt indgåelse af partnerskaber (reklamebekendtgørelsen) og § 72 i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 444 af 8. maj 2018 (radio- og fjernsynsloven).

Med venlig hilsen

Anne Kristine Axelsson
Konstitueret formand